

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **D. B.**, zast. Mgr. Tomášem Císařem, advokátem, se sídlem Vinohradská 1233/22, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 3. 2019, č. j. CPR-2767-3/ČJ-2019-930310-V241, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 5. 2019, č. j. 4 A 15/2019 - 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 12. 3. 2019, č. j. CPR-2767-3/ČJ-2019-930310-V241, zamítla odvolání a potvrdila rozhodnutí ze dne 26. 11. 2018, č. j. KRPA-81333-41/ČJ-2018-000022, kterým Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), uložila žalobci správní vyhoštění, stanovila dobu, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských Evropské unie, v délce jednoho roku a uložila povinnost vycestovat z území České republiky do 30 dnů od právní moci prvostupňového rozhodnutí.

[2] Žalovaná ve shodě s prvostupňovým orgánem uvedla, že správní vyhostění nebude nepřiměřeně zasahovat do práva na soukromý a rodinný život žalobce ani jeho syna a bývalé družky. Připomněla současně, že žalobce byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce tří let za trestný čin těžkého ublížení na zdraví, a v žalobcově případě proto převažuje veřejný zájem na tom, aby opustil území České republiky. Žalobce o svého nezletilého syna (občana České republiky) skutečně, intenzivně a trvale nepečuje, nesdílí s ním ani s jeho matkou (občankou České republiky) společnou domácnost, a proto se na něj nemůže vztahovat § 15a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. S přihlédnutím k tomu, že žalobce nepracuje, nepříjde v důsledku správního vyhostění o zdroj obživy. Žalobce přitom může vyživovací povinnost plnit i z Nigérie. Žalovaná se ztotožnila s prvostupňovým orgánem, že doba jednoho roku, po kterou žalobci nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, je úměrná závažnosti jednání žalobce. Možnost vycestování žalobce závazně posoudilo Ministerstvo vnitra s kladným závěrem, přičemž žalované nepřisluší tyto závěry zpochybňovat či jakkoliv přezkoumávat. Žalovaná rozhodnutí uzavřela s tím, že prvostupňový orgán rozhodl v souladu se zákonem včetně toho, že své závěry řádně odůvodnil.

[3] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 10. 5. 2019, č. j. 4 A 15/2019 - 32, žalobu proti rozhodnutí žalované zamítl. Konstatoval, že pokud žalobce podal blanketní odvolání, z povahy věci nemůže namítat nepřezkoumání odvolacích důvodů. Podle tvrzení matky se žalobce se synem vídá jen jednou týdně, přičemž žalobce byl tři roky ze čtyř let, kdy je jeho syn na světě, ve výkonu trestu odnětí svobody. K lékaři syna doprovázel toliko jedenkrát. Podle soudu žalobce dostatečně nedoložil, že by o svého nezletilého syna skutečně pečoval. Soud uzavřel, že správní orgány proto žalobce správně vyhostily podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona o pobytu cizinců. Vzhledem k tomu, že vztah žalobce k synovi není příliš blízký, jakkoliv přispívá na jeho výživu, s jeho matkou udržuje vztah kamarádský s tím, že společnou domácnost žalobce opustil sám a dobrovolně, správní vyhostění žalobce nezasáhne nepřiměřeně do jeho práva na rodinný a soukromý život. S ohledem na mělkost vztahů mezi žalobcem a jeho synem nelze spatřovat ve správním vyhostění nepřiměřený zásah do práva na soukromý a rodinný život ani u žalobcova syna či jeho bývalé družky. Oproti těmto zájmům totiž nelze přehlédnout, že žalobce zde byl odsouzen za trestný čin a následně ignoroval povinnost opustit území České republiky. Soud vyhodnotil, že možnost vycestování žalobce správní orgány posoudily řádně a v potřebném rozsahu. Délku doby, po kterou žalobci nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, i dobu k vycestování posoudil soud jako přiměřenou okolnostem případu.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Proti uvedenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost. Namítl, že správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav, nešetřily zájmy stěžovatele a svá rozhodnutí dostatečně neodůvodnily. Jestliže soud na tyto vady správních rozhodnutí nereagoval, sám přenesl do svého rozsudku nastíněná pochybení. Stěžovatel namítl, že o svého syna řádně pečuje, a je proto nezbytné na něj nahlížet jako na rodinného příslušníka občana Evropské unie. Mimoto správní orgány i soud nesprávně posoudily přiměřenost správních rozhodnutí. Jednak se správní orgány vůbec nezabývaly možností

pokračování

smírného řešení věci s tím, aby mu případně umožnily opustit Českou republiku dobrovolně. Nicméně vzhledem k tomu, že správní vyhoštění zasáhne nepřiměřeně do práva stěžovatele na soukromý a rodinný život, nebylo jeho vydání vůbec na místě. Soud přitom dostatečně nevysvětlil, proč má správní vyhoštění i délku doby, po kterou stěžovateli nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, za přiměřenou. Soud porušil tudíž svou povinnost správní rozhodnutí přezkoumat a své závěry řádně odůvodnit. Nejvyššímu správnímu soudu proto stěžovatel navrhl, aby napadený rozsudek zrušil a vrátil věc Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

[5] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení kasační stížnosti

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanoveními § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[7] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že není důvodná.

[8] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku i správních rozhodnutí. Předeseílá přitom, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7Afs 212/2006 - 76, publikované pod č.1566/2008 Sb. NSS, www.nssoud.cz). Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztáhnout jej i na případy, kdy se správní orgán, resp. soud podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se dílčího nedostatku odůvodnění. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů tak má místo zejména tehdy, opomene-li správní orgán či soud na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012 -45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016 - 64).

[9] Nejvyšší správní soud posoudil napadený rozsudek soudu i správní rozhodnutí optikou výše uvedených závěrů a dospěl k závěru, že jak rozsudek městského soudu, tak obě správní rozhodnutí splňují požadavky přezkoumatelnosti. Ze všech uvedených rozhodnutí jednoznačně plynou důvody, které jak správní orgány, tak i soud vedly

k přijetí jejich rozhodnutí. Ostatně právě i skutečnost, že s nimi stěžovatel rozsáhle polemizuje, svědčí o tom, že zmíněná rozhodnutí jsou přezkoumatelná. Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že pokud žalobce podal blanketní odvolání, nelze z povahy věci žalované vytýkat, že sama aktivně nevyhledávala potenciální námitky, které by stěžovatel mohl uplatnit. Žalovaná splnila svou povinnost a napadené prvostupňové rozhodnutí přezkoumala a své závěry řádně zdůvodnila.

[10] Otázce významu vazby mezi dítětem, které je státním příslušníkem České republiky, a jeho rodičem, státním příslušníkem ze země mimo Evropskou unii, se zabýval Nejvyšší správní soud mj. v rozsudku ze dne 31. 1. 2019, č. j. 10 Azs 178/2018 - 37, ve kterém citoval rozsudek velkého senátu SDEU ze dne 10. 5. 2017, ve věci *Chavez-Vilchez a další*, C-133/15, podle kterého „*existují velmi specifické situace, v nichž navzdory tomu, že se neuplatní sekundární právo týkající se práva pobytu státních příslušníků třetích zemí a že dotyčný občan Unie nevyužil svobody pohybu, musí být státnímu příslušníkovi třetí země, který je rodinným příslušníkem tohoto občana, přiznáno právo pobytu, neboť jinak by byl popřen užitečný účinek občanství Unie, kdyby v důsledku odepření takového práva byl tento občan ve skutečnosti nucen opustit území Unie jako celek, a byl tak zbaven možnosti skutečně využívat podstatné části práv plynoucích z tohoto statusu*“ (bod 63). Pokud by totiž státní příslušník třetí země (nečlenské země EU) musel opustit území EU, mohlo by to vést též k omezení práv jeho dítěte, které by dle okolností věci čelilo volbě buď zcela ztratit pravidelný styk se svým rodičem, anebo také opustit území EU jako celek. Případná povinnost cizozemského rodiče opustit území EU by tak mohla jejich děti připravit o možnost skutečně využívat podstatné části práv, která jim plynou z jejich statusu občana EU (srov. *Chavez-Vilchez*, bod 65). Byť uvedené závěry směřovaly primárně do řízení o udělení pobytového statusu, lze je uplatnit i v řízení, jehož důsledkem má být uložení povinnosti opustit území České republiky, včetně udělení správního vyhoštění.

[11] Ve výše uvedeném rozsudku dále Nejvyšší správní soud poukázal na závěry Ústavního soudu, podle kterého „*[b]ýt spolu znamená pro rodiče a jeho dítě jeden ze základních prvků rodinného života, a to i přes rozkoly ve vztazích mezi rodiči. Jak vyplývá z Úmluvy o právech dítěte, dítě má právo udržovat pravidelné osobní kontakty s oběma rodiči a oba rodiče mají společnou odpovědnost za výchovu a vývoj dítěte (čl. 9 odst. 3 a čl. 18 odst. 1). V zájmu dítěte zpravidla je, aby bylo v péči obou rodičů, kde každý z nich poskytuje dítěti láskyplnou péči a každý svým dílem přispívá k osobnostnímu vývoji dítěte. Již proto jakékoliv omezení tohoto aspektu rodinného života (styku mezi rodičem a dítětem) musí být řádně a pečlivě odůvodněno, tedy musí sledovat legitimní cíl nejlepšího zájmu dítěte a být tomuto cíli přiměřené*“ (nález ze dne 26. 7. 2017, sp. zn. I. ÚS1079/17, bod 19). Z uvedeného vyplývá, že správní vyhoštění musí být posuzováno i z hlediska jeho přiměřenosti vůči dítěti cizince, který má území České republiky opustit.

[12] Podle Nejvyššího správního soudu je proto v nyní projednávaném případě nezbytné posoudit dvě klíčové otázky, a to zda lze považovat stěžovatele za rodinného příslušníka ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců a dále otázku přiměřenosti zásahu uděleného správního vyhoštění ve vztahu k právu na soukromý a rodinný život stěžovatele a jeho syna.

pokračování

[13] Podle § 15 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců „*se rodinným příslušníkem občana Evropské unie pro účely tohoto zákona rozumí jeho rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje.*“

[14] Nejvyšší správní soud uvádí, že posouzení toho, zda je stěžovatel rodinným příslušníkem občana České republiky, není samoučelné, neboť zákon o pobytu cizinců ve vztahu k takovýmto osobám stanovuje mírnější režim, resp. omezuje možnosti správního vyhoštění na užší okruh situací, a to zejména s ohledem na ochranu práv občanů Evropské unie.

[15] Nejvyšší správní soud souhlasí s hodnocením správních orgánů i soudu, že stěžovatel není osobou, která by skutečně pečovala o občana Evropské unie mladšího 21 let, jak vyžaduje § 15a zákona o pobytu cizinců. Byť stěžovateli nelze upřít jistou míru snahy budovat si se synem vztah, má Nejvyšší správní soud za to, že jejich kontakt má spíše formální povahu a nikoliv úzkou a citově naplněnou formu. Stěžovatel se vídá se synem toliko jedenkrát týdně (v blíže neznámém rozsahu), přičemž z provedeného dokazování neplyne, že by jakkoliv usiloval o zintenzivnění kontaktu samého. Sám naopak opustil společnou domácnost, a v důsledku toho omezil i kontakt se synem. Nelze také přehlédnout, že po dobu výkonu tříletého trestu odnětí svobody neměl se svým synem kontakt žádný. Jakkoliv stěžovatel hradí na syna výživné, tato skutečnost nepostačuje k závěru o tom, že by o syna skutečně pečoval. Nejvyšší správní soud proto uvádí, že správní orgány i soud na případ stěžovatele správně aplikovaly obecný režim správního vyhoštění, a nikoli režim mírnější určený pro rodinné příslušníky občanů Evropské unie, neboť stěžovatel neprokázal, že by o svého syna skutečně pečoval ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

[16] Nejvyšší správní soud dále souhlasí se závěry správních orgánů i soudu, že správní vyhoštění nebude nepřiměřeně zasahovat ani do práva na soukromý a rodinný život syna stěžovatele. Lze jistě připustit, že zejména správní orgány mohly své závěry v daném ohledu komplexněji odůvodnit, nicméně provedené hodnocení umožňuje Nejvyššímu správnímu soudu, abych jejich hodnocení přezkoumal. Lze přitom uvést, že je pravidelně v nejlepším zájmu dítěte, aby mělo kontakt s oběma svými rodiči (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 7. 2017, sp. zn. I. ÚS 1079/17), nicméně toto právo není neomezené. V projednávaném případě totiž nelze přehlédnout, že vazby mezi stěžovatelem a jeho synem jsou mělké a nelze na ně nahlížet jako na hluboký citový vztah. V takovém případě tedy proti sobě stojí spíše formální vztah mezi stěžovatelem a jeho synem oproti poměrně závažným skutečnostem spočívajícím v tom, že stěžovatel byl na území České republiky odsouzen za násilnou trestnou činnost a následně ignoroval povinnost opustit území České republiky. V dané situaci tedy musel Nejvyšší správní soud vážit, zda dá přednost ochraně veřejného zájmu, neboť je zřejmé, že stěžovatel svým dřívějším jednáním prokázal nevělu dodržovat zákony České republiky, anebo zda upřednostní „možnost“ zintenzivnění vztahu mezi stěžovatelem a jeho synem. Jestliže se však stěžovatel dobrovolně vzdal jedné z možností budovat vztah se synem ve společné domácnosti, pak je zřejmé, že nelze do budoucna předpokládat zásadní zvýšení šance na to, aby byl vztah stěžovatele a jeho syna užší, což by představovalo důvod pro setrvání stěžovatele na území České republiky.

Jinými slovy za situace, kdy nelze stěžovatele nutit do budování bližšího vztahu se synem, nejsou zde záruky a ani vyhlídky na to, že skutečně dojde k naplnění práva syna stěžovatele na rodinný život. Nejvyšší správní soud proto v kontextu projednávaného případu neshledal v uloženém správním vyhoštění nepřiměřený zásah do práva stěžovatelova syna na soukromý a rodinný život.

[17] Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že správní orgány zjistily rozhodné skutečnosti případu v nezbytném rozsahu pro náležité posouzení věci. Vycházely přitom z relevantních podkladů, a to včetně těch, na které upozornil stěžovatel. Jakkoliv stěžovatel nesouhlasí se závěry správních orgánů, nelze dovodit, že by mu neumožnily uplatnit v řízení svá práva a zájmy. Je naopak zřejmé, že se stěžovatel mohl seznámit se spisovou dokumentací, k věci samé se vyjádřil a prvostupňový orgán na uplatněnou argumentaci věcně reagoval.

[18] Nejvyšší správní soud uvádí s odkazem své dřívější rozsudky ze dne 20. 7. 2017, č. j. 1 Azs 199/2017 - 27, a ze dne 29. 11. 2017, č. j. 5 Azs 3/2017 - 29, že zákon o pobytu cizinců předpokládá vydání rozhodnutí o správním vyhoštění tehdy, jestliže nastane některá ze skutkových okolností předvídaných v § 119 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, a to za předpokladu, že správní vyhoštění nebude představovat nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2010, č. j. 9 As 5/2010 - 74, ze dne 12. 10. 2016, č. j. 3 Azs 139/2016 - 46, ze dne 10. 2. 2017, č. j. 4 Azs 8/2017 - 21, či ze dne 28. 6. 2017, č. j. 2 Azs 120/2017 - 19). Správní orgány tak za situace, kdy bylo jednoznačně zjištěno, že stěžovatel pobývá na území České republiky bez potřebného povolení, správně vydaly rozhodnutí o správním vyhoštění, neboť zákon o pobytu cizinců jiný postup nepřepokládá. Lze přitom doplnit, že samotné správní vyhoštění nezasáhne nepřiměřeně do práva stěžovatele na soukromý a rodinný život. Vazby stěžovatele na Českou republiku jsou nepříliš úzkého charakteru. Stěžovatel zde nemá zajištěnou práci, se synem neudrhuje užší vazby, jak bylo uvedeno výše, a žádné jiné vazby zde nemá. Oproti těmto skutečnostem stojí odsouzení stěžovatele za násilný trestný čin a nerespektování povinnosti opustit území České republiky. V takové situaci se jeví uložení správního vyhoštění jako odpovídající okolností případu s tím, že nezasahuje do práva stěžovatele na soukromý a rodinný život v nepřiměřeném rozsahu. V přiměřeném rozsahu byla stanovena i doba, po kterou stěžovateli nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, i doba k opuštění České republiky, neboť odpovídá závažnosti jednání stěžovatele. V této souvislosti odkazuje Nejvyšší správní soud na odůvodnění napadeného rozsudku i rozhodnutí správních orgánů, která se uvedené otázce věnovala v podrobném rozsahu.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Z výše uvedeného vyplývá, že napadený rozsudek není nezákonný z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s.

[20] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který

pokračování

měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. září 2019

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu